

KRATKI TEKSTOVI

pol valeri

VIDOVNJAK

ANDEO mi dade knjigu i reče: »Ova knjiga sadrži sve ono što bi želeo da saznaš.« I iščeze.

A ja otvorih knjigu koja bijaše srednje debljine. Bila je napisana nekakvim nepoznatim rukopisom. Učenjaci su je bili preveli, ali je svaki dao sasvim različitu verziju.

A imali su i različita mišljenja o smislu čitanja. Nisu se slagali ni po pitanjima visokog ni niskog, ni oko početka ni oko kraja.

Pre nego što je sanjarija minula, učini mi se da je ta knjiga nastala i da se poistovetila s tim svetom koji nas okružuje.

KRAJ

KAO veliki brod koji propada i tone polako sa svim svojim bogatstvima, mašinama, svetlima, instrumentima...

Tako kroz noć i kroz sebe sama spušta se duh u san sa svim svojim spravama i mogućnostima.

A San je dostojniji štovanja od smrti.

ZACUĐENI ANDEO

ANDEO se začudio začuvši *smeh* ljudi.

Objasniše mu, uglavnom, o čemu se radi. On upita tada zašto se ljudi ne smeju *svemu*, i neprestano; ili, zašto potpuno ne prestanu da se smeju.

»Jer, reče, ako sam dobro shvatio, treba se smeјati svemu, ili ničemu.«

BUĐENJE

U BUĐENJU: tri, četiri ognjišta idejā pale se na udaljenim tačkama duhovnog polja. Ne zna se kud potrcati.

MARINA

I

OVDE, more skuplja, prebire svoje nebrojene kocke i ponovo ih baca.

II

Na moru, kroz durbin, vidim i pozdravljam u daljini talas broj...?

(Ali samo tvorac zna broj i sve detalje postojanja te *ličnosti* — tako brzo nestale *za mene* — koja je poverovala da *živi* čitav jedan *normalan* život talasa...)

Između tačke X, Y, Z, i obale, *Forma* koja beži i koja se izbegava, ostavljajući drugima svoju formu u toj tački, i svoju materiju.

ČUDNOVATOSTI, III

NEKI predmet, jednoga dana, ne pade. Preostao je kao jedini iz svoje vrste, zaustavljen na jedan metar iznad tla.

To niko ne zna da protumači. Sagradili su hram okolo njega.

DUH

I

DUH je moć da se trenutnoj okolnosti pridaju bogatstva prošlosti i energije budućeg.

II

Neki duh gledaše kraj svoga stanja; trebalo je da padne iz večnosti u Vreme, da se oploti: »Čeka te *život!*«
To beše *smrt* za njega. Kakav užas!
Sići u Vreme!

POVODI ILI TRENUCI

Šta ima uzvišenije od nepomičnosti lišća na drvetu, u mirno jutro, kad ono kao da sluša pesmu svetlosti Sunca rađajućeg?

Ono razleva senke i prvi oblik oblika rađa se iz njegove nežne moći.

Njegovo delo postaće čvrsto i neizdrživo od jasnoće.

Ali još je uvek od rumenila i zlata.

O biljko, stablo, ponavljanje sjajno, ti sjajiš svoja leta kroz doba i kroz klice ti ponavljaš svoj povod pravilno na svakom uglu svakog sprata tvoje rastuće visine, i ponavljaš svoju bit u svakom zrnu, ti rađaš sebe, ti se bacaš oko sebe periodično pod izgledom mogućnosti — u takvom broju

Ti poništavaš svome naličnosti.

Pena sam koja hrli prema hridi i otud prska i pada, na milju odavde.

Moja »duša« je »tamo«. »Tamo« je ognjište gde se zbiraju, spajaju, gde se prepoznaju sve moći oblika i pokreta koje su slike te pene upravo izazvale »u meni«. Ja dajem rastojanje, reljef, juriš, ritam, vreme... *tamo*, gde jesam, i nisam...

Taj osećaj: biti topliji nego svoj. Zelja da se odbaci telo kao kakva perina. Raznežuje nas taj jadni sistem, njegove ruke, ta nova težina... Blage bi bile usne na trepavkama, kao što kiša zatvara cvetove, i sveži bi bili prsti što bi rasipali oblake u svakom trenu uobličene nad čelom i nad dušom.

Predivno sveže velike čiste ruke za dela anđela; nek obaviju zamišljenu, svu u plamenu, nek okruže
Glavu s očima sklopljenim, s očima skritim...

Oh!... u prevoju života i svežine ploti koja je zgrabi, ona želi,
čeka, nada se, stvara
jednu usnu stiglu iz mraka
snažnu i nežnu nad njom...

MAGIJA

»Zatvorite oči, kaže čovek. Dobro. Zamislite Irmu. *Snažno*, jasno. Vidite li je? Dobro. Sada ih otvorite!«

Irma je bila pred njim.

(Zavesa)

Izbor i prevod
Kolja Mićević